

Múzsák ajándéka**Beke Sándor fordításai**

Kortárs román költők versei
(II.)

Nicolae Prelipceanu
(1942—)

A tett
(*Fapta*)

Bennem maradt még egy falavél
a sebész — véletlenül —
az emberben felejtett
egy vékony lemezkét
a hírekkel együtt
bennem maradt
még egy újságcafát
Egy óriási faliórában
felejtettek engem
bennem maradt
még egy falevél

Ifjúkorban
(*În tinerețe*)

Paul Orleanunak

Együtt garatra öntjük azt a langyos vizet
melyben nemrég
fürdőzött egy titokzatos angyal
ezt a folyadékot gyógyírként az egyedüllét ellen ajánlják

ki tudja gondolunk-e mi arra hogy
közvetlenül e szertartás után
ki tudja mi következik még és hogyan alakulunk majd át

---

valamilyen váratlan dologgá talán jobb lett volna ha nem
isszuk meg azt a vizet

valóban felismerhetetlenné leszünk
pillanatok alatt vagy pár év múlva becsukódik a szemünk
lelassulnak értelmi képességeink s a végén majd feltesszük
a kérdést

mi is volt azzal az esővízzel a pohárban
melybe nagyon régen fiatal korunkban
egyszer átszűrődött az idő

Egy éjszaka

(O noapte)

Halálom előtti kézírásomat
olvasom a papíron
egy ceruza mindent elárul rólunk
leereszkedik egy éjszaka

Egy tűnek is elég hogy átjusson
a vékony papíron
a puha szavakon
rajtam rajtad
mindkettőnkön

Állj talpadon ott a mély legmélyében
mint egy fehér betű az éjszakában
az ábécé melyből kihulltál
ismeretlen messze van

Zöld szemek

(Ochi verzi)

Adrian Popescunak

Költő úr kérlek jöjj közelebb
és mondd meg nekem mit érzel
hajad miért mered égne és miért
leszel libabőrös
ha meglátsz
kérdzte a zöld szemű halál
miközben a fekete szemű halál
mint bármelyik nő
kíváncsian nézte végig a jelenetet

Mariana Bojan
(1947—)

Milyen költő, kedveseim

(*Ce fel de poet, dragii mei*)

Egy szerelem
sem teljes szerelem.
Egy szerencsétlenség
sem jelent teljes halált.
Minden kételyekkel párnázott,
még a halált is
különleges elvtársi kapcsolatok
fűzik a reményhez, az álomhoz, a félelemhez.
Én költő vagyok — lám —, e költemény
kapujánál nyöszörgöm
húzó az időt, megcsúszom, idegeskedem,
kővé változom,
mint egy jógázó öreg,
szívemet férfiasan mintázom,
hogy azonnal letérdepelhessek
egy fekete bojtorján előtt.
Milyen költő vagyok én, kedveseim?

Tavaszi

(*Primăvara*)

Áldozatok — korai bárányok —
a hullámzó zöld fű dagályában.

Mint egy vak vipera

(*Ca o viperă oarbă*)

Segíts meg éjszaka,
hogy lehunyt szemem mögé
bújtassam el ezt az évet.
Pihentesd meg talpam
az út sebeitől.
És engedd, hogy álmom
kőbe meneküljön,
mint egy vak vipera.
Majd édes tehernek
rendeld ki nekem ezt a követ.

Fiatal munkás

(Tinere lucrător)

Te, a szerelemtől feldúlt fiatal munkás,
Mikor nekifogsz dolgozni,
Soha nem tudod,
Hogy a parti fecskék
A felborult vizes bárkákban
Jönnek-e vagy mennek.
Persze, te kezdő vagy,
Van egy másnapos apád
És egy bájos anyád.
Nézd a parkban — mint a méhek egy málnával
Teli bögrén — összegyűltek a lányok.
Csoda, hogy az élet legszebb napján
Milyen olcsók a gyümölcsök.

A házak zsebeiben

(Prin buzunarele caselor)

Egyedül is maradhatnék
ezzel az emberrel.
A felhők, mint apró gyermekek,
lassan bejárják
a házak zsebeit.
Éljünk, hogy halálát várjuk
egy keserű pillanatnak.
Sokszor húsz évre,
máskor száz évre lenne szükséged,
de mi már betöltöttük
a türelem öröklését.

A konyhában

(În bucătărie)

Egyre inkább egyedül vagyok
a szívemben.
A konyhában összeszorulva
ujjaim között, mint kullogó,
úgy csordogál a halál.
Kendervászon terítővel
letakarom eleségem,
hogy ne vegye át a hold íze
az egyedüllét-csecsemőjét.

---

* * *

Azt hiszem jó lenne
Ha számba vennétek engem
Nem úgy mint egy géppisztolyt
Hanem mint egy érzékenyen
Remegő árnyéket
Mert a halálnak
Nagyon jó emlékezőtehetsége van
Az árnyékokról.

Menet közben

(În treacăt)

Ma éjszaka egy tavirózsa
öngyilkos lett.
Mint egy madár...
A borjúcsorda a csendet megterhelve
az eső felé vette az irányt...
Én egyedül — mint egy gyémánt —
a nagyvilágban
keresem a kertet.

Hogyan lettem ház

(Cum am devenit casă)

Egy este
gyermekkorom udvarába
belépett a tanító
és megkérdezte tőlem:
Mi szeretnék lenni, ha nagy leszek?
Ház szeretnék lenni! — válaszoltam.
Egy nagy befogadóképességű
és meleg ház, mely egyszerre minden
mesehallgatót befogadjon.
Időközben a tanítóm meghalt
— nyugodjék békében —,
én pedig azóta valóban ház lettem...
Olyan ház, melyben néha
egyedül beszél valaki.

Matild

(*Matilda*)

Matild, ő az erdőben felejtett édes hangú anya,
akit magára hagytak a madarak.
Nem is tudom, hogy egyáltalán Matildnak hívják-e,
mert én már régóta ágyban fekszem.
Az álmodozó semmit sem tanul a derűs napból,
Ő a család teraszán
Virághímes köpenyben ül... és azt látja,
hogy a jó tettek elméjét elhomályosítja a párduc
és azt, hogy a végén miként lesz fehér Nap-bárka,
mint egy csont, melyet elhagyott a szerelem.

A halott hegedűs

(*Vioristul mort*)

Idegen város, fehér fal,
kőhegedű.
A nap kihűlt hamujára
ereszkedik
egy ismeretlen kékség.

Ne tépd szét a rongybabát

(*Nu rupe paiața*)

Ne tépd szét, ne tépd szét a rongybabát,
Hadd, hogy kiabáljon,
Hogy széttépje az ingét,
Hogy ugrándozzék,
De leginkább engedd,
Hogy szívja magába a fényt.
Ne tépd szét, ne tépd szét a rongybabát.
Ez a rongybaba amúgy is
Széthull, égnek száll.

Kellemes reggel

(*O dimineață plăcută*)

Füzetembe
egy szúnyogot rajzoltam,
a rajz nem volt szép

és nem is volt fontos,
de látjátok,
a falon találkoztunk,
ő a szürke gondolatom
útjában szökdécselt,
reggel így töltöttük el együtt az időt
az ébredés hajnalán.

A félelem

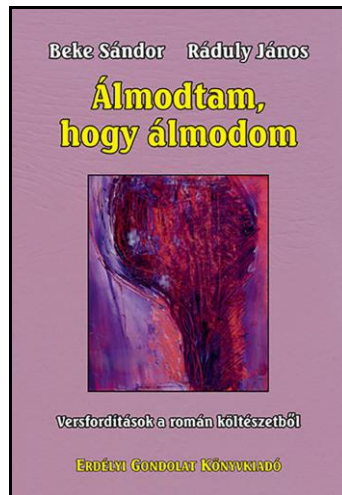
(Frica)

Egyik este
Ajtómon kopogtatott a Félelem.
Vizelet- és ürülékszaga volt,
Semmilyen köze nem volt a Vershez.
Úgy néztünk egymással szembe,
mint két öreg félvilági hölgy...

Ha nem így lett volna,
Belülről kopogtat,
Mint egy szív.

Kiadványaink

2020-ban megjelent

Virgil Mihaiu
(1951—)

Darwinizmus
(*Darvinism*)

a turbóreaktor lecsúszik
a vízvezetéken
a turbóreaktor lecsúszik a torkomon
a hal csontjaival együtt
a macskák újratanulják a dzsungel könyvét
zümögésük szerint
még az oltárig is felismerhetnéd a legyeket
ürülék-erkélyen ülök
hull a pizsok a turbékoló madarakból
engem felmentenek
a hóember állati származásának leckéjéből

Mi
(*Noi*)

nem lenne jogom
sok levegőt remélni

mikor fúj a szél
a Gangesz deltájából

a lélegzetek
megfullasztanak a mézzel

kezünk között
szúnyogok röpdösnek

csupán a következő álomban vagy itt
a nők ismét benyomulnak akár
a mintaképek

sápadtan megrezzenünk
úgy ahogyan a másolatok is leválnak
az eszmékről

annyira bizonytalan a repülés
a csalóka víz az örök tűz

---

néha fontosabbnak tűnik
a levegő

hozzaérünk ajkainkhoz és meggyújtjuk
majd újra megérintjük őket

hogyan emlékeztessenek majd
az immanens és nem létező befejezésre

Ráolvasva a kedvest

(Descântând iubita)

Lenyugodtál
hasadon
sűrített cseppek

Az értelem kétségesen
bennük van

Hogy magam mellett tudjalak
keményen féken tartalak

Az előrelátás felértékelése

(Evaluarea optimismului)

nem merném kijelenteni
hogyan a helyzet a legjobb
ó ezt nem merném
de mert ti ösztönöztök
új erőt adtok nekem
és mindig mellettem álltok
ó igen ezt megteszem
hogyan az egész világ
jól érezze magát
nem nem a végtelenségig
csak annyi ideig
amíg fénytelen
világítanak a csövek
igen igen a mágikus önszuggesztió
igen-igen a má-gi-kus ön-szug-gesz-ti-ó

A másodperc megszületése és halála

(Nașterea și moartea secunde)

Egy gesztus:
könyvet tart
a kéz
a szem
könyvoldalra szegzett

A kezek már régóta
bámulatos világűröket dédelgetnek

A szem csupán részleteket derít fel
részecskéket

Az elmében
egy rendes lány
nagy méretű mellei

Kétértelmű szerelem

(Ambiguitate de amor)

kiszáradt torkod
forrás-
pontjáig

az antarktisz
átjárói

kétarcú tallérok
melyekbe arcunkat
beletemetjük

Marta Petreu
(1955—)

Áldott az ártatlanság
(*Binecuvântată este candoarea*)

Ma éjszaka magamról beszélek neked.
Ma éjszaka a testem szomrú.
A család elvont melegében
minden könyvoldalon halálát leli az írásmű hercege.

Áldott legyen a púderes dobozból áradó ártatlanság!

A könyv hercege mindenkiben meghal
és egyre meghal.

Nagy szavak
(*Vorbe mari*)

Gyötört mankói a képzeletnek.
Elkopottak. Búzösek.
Puha csontjai a költeménynek.

Dicsőség
(*Glorie*)

Semmit a húsról:
ez a törékeny szó meghalt.
(Hús, bebalzsamozott remegése az emlékezetnek.)
Anyám meséi,
mint rókaprémek a Szépséges nyakán.
Semmit az eljövendő napról. A dicsőség.

Elégia
(*Elegie*)

A nyíló és becsukódó
ajtók között
mindketten pihenőhely vagyunk.

Petru Romoşan
(1957—)

Elszáradt levelek

(*Frunze moarte*)

Tegnap éjjel megfestettem körmeimet zöldre.
Ma éjjel azt mondom magamnak:
Körmeim még zöldek és egyenként lassan lehullnak, leesnek.

Hajnali lovaglás

(*O călărire în zorii*)

Gyere, lovagoljuk meg!
Ez a szépséges pegazus
Még el tud vinni minket.
Adjunk parazsat neki,
Mutassuk be a legszebb kifestett nőt neki,
De leginkább a zsebeinkben
Bujkáló halált mutassuk meg neki
(A legelismertebb költők rémét).
Gyere, lovagoljuk meg!
A szegény pegazus
ő még el tudna vinni.

Felhők

(*Norii*)

Előjöttek az alázatosak —
sötét urai a nedvességnek.

Téli történet

(*Poveste de iarnă*)

Kezeim mindig sápadtak,
ezért zöldre festem őket.
Arcomat kacagva beborítom velük.
Fejemet lehajtom a fehér papírlapra.
Délben a legöregebb kakasok ébresztenek fel.
A zöld színről akartam mesélni nektek
vagy a halál gondolatáról.

Megváltoztat valamit a vers?
Megváltoztat valamit a vers? kérdezte.
Nevetett.
Nevetett csupán.
Fogai jobban csillogtak mint a halál.

Gyermekkoromból a disznó

(Porcul din copilărie)

Egy disznó, két disznó, három disznó,
négy disznó, öt disznó,
hat disznó, hét disznó.
Milyen fekete, édesanyám, föl akart falni, édesanyám,
takarodj, disznó,
a patakra vittem fürösztetni,
én tartottam vérének az edényt.

A fehér disznó, a fekete disznó, a kék disznó,
gyermekkoromból a disznó.

Merre repül a tengerbe fulladt
disznók lelke, a gadarénusoké,
az összes disznó lelke hová repül el?
Hová repül el a disznó lelke,
a csalán lelke, a cseresznyefa lelke, a veréb lelke,
a disznók teste hová lesz el?

A fehér disznó, a fekete disznó, a kék disznó.

Egy ibolyafolt

(Un pâlc de viorele)

A mi vidékünkön a halál is
egy komédia.
Akasztásra a kötél sem jó,
s a szederbefőtt is méreg.
Péter, Péter, ez a tavasz
nem egy komédia.

Mikor a kétségbeesés a legsötétebb,
mikor a fájdalom a legmélyebb,
nincs mit tenni, értelmetlen,
akkor, s csak akkor borítom be arcomat
egy ibolyafolttal, egy kék pázsittal.

Az öreg mesterek

(*Bătrânii maștri*)

Ne ijesztgessetek az öreg mesterekkel,
jól ismerem őket, a barátaim,
ők is emberek ott,
elkényeztetettek, gyerekesek, halált szeretők.
„Földieper-bolondozás”, ez a képlet, mondják.
Földieper-bolondozás.
Ti pedig tátott szájjal maradtok.
Az ijedtségtől fehérek.
Eleget imádtalak,
gyertek, most beszéljünk el, ráérünk.

A macska és a bértollnok

(*Pisica și scribul*)

Vérfoltos lábakkal, halkán lépkedve,
íróasztalomon megjelent a macska.
Ő a mi gazdánk macskája.
Ő ott volt.
Kétségtelenül mindent hallott.
Mindent látott.
Figyelmetlenül a vértócsába lépett.
Ő semmit nem tudott elmondani nekem.
Ő nem tudott írni.
De a macska nem félt úgy,
mint ahogy a világon félnek az emberek.
Őt csak a mi gazdánk kutyáéhoz hasonló
nyugodtsága ijeszti meg. A felfuvalkodottság!
A macska vérfoltos lábakkal, halk léptekkel
vonult végig az én fehér ívpapírom felett.

Aranyszájú János

(*Ioan gura de aur*)

Arany- szájú János. A szép szavak fájnak neki. Csak a szép szavak fájnak neki. Többé nem tudja kimondani hogy megszürkült a haja. Többé nem tudja kimondani hogy öregedik a teste.	Többé nem tudja kimondani mennyire szereti a piros és nagy mellű Rozáliát. Aranyszájú János Halott a saját száján.
--	---
